

Mariana Mostoc (coord.)

Sabina Ciorogar, Evelina Dumitrașcu, Maria Gheorghe,
Bianca Ibadula, Eugenia Ioniță, Elvira Manea,
Veronica Micle, Mihai Morar, Mariana Mostoc,
Emil-Valentin Mușat, Ileana Sanda, Valentina Todoran,
Gabriela Vanca, Maria Vlădescu

Pregătirea examenului de

Evaluare națională

În 30 de săptămâni

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

2017

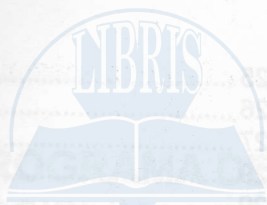

 Mariana Mostoc (coord.)
Sabina Ciorogar, Evelina Dumitrașcu, Maria Gheorghe,
Bianca Ibadula, Eugenia Ioniță, Elvira Manea,
Veronica Micle, Mihai Morar, Mariana Mostoc,
Emil-Valentin Mușat, Ileana Sanda, Valentina Todoran,
Gabriela Vanca, Maria Vlădescu

Pregătirea examenului de
EVALUARE NAȚIONALĂ
în 30 de săptămâni
Limba și literatura
română

clasa a VIII-a

CUPRINS

Precizări	3
Programa de examen pentru disciplina Limba și literatura română	7
Subiectele date în sesiunile din anii școlari 2012-2013, 2013-2014, 2014-2015 și 2015-2016	11
Definirea conținuturilor asociate competențelor specifice în receptarea mesajului scris, prevăzute de programa de Evaluare Națională	70
Sugestii pentru abordarea diferitelor tipuri de compunere	89
Planificarea materiei pentru Evaluarea Națională la Limba și literatura română	93
Modele de teste propuse de autori	96

ENUNȚURI

Testul 1	96
Testul 2	98
Testul 3	101
Testul 4	103
Testul 5	106
Testul 6	108
Testul 7	110
Testul 8	113
Testul 9	115
Testul 10	118
Testul 11	120
Testul 12	123
Testul 13	125
Testul 14	128
Testul 15	130
Testul 16	133
Testul 17	135
Testul 18	137
Testul 19	140
Testul 20	143
Testul 21	145
Testul 22	147
Testul 23	150
Testul 24	152

REZOLVĂRI

Testul 1	197
Testul 2	198
Testul 3	200
Testul 4	202
Testul 5	203
Testul 6	205
Testul 7	206
Testul 8	208
Testul 9	209
Testul 10	211
Testul 11	213
Testul 12	214
Testul 13	216
Testul 14	218
Testul 15	219
Testul 16	221
Testul 17	222
Testul 18	224
Testul 19	226
Testul 20	228
Testul 21	230
Testul 22	231
Testul 23	233
Testul 24	234

Testul 25	154
Testul 26	157
Testul 27	159
Testul 28	161
Testul 29	164
Testul 30	166
Testul 31	169
Testul 32	172
Testul 33	175
Testul 34	178
Testul 35	181
Testul 36	184
Testul 37	186
Testul 38	189
Testul 39	191
Testul 40	194

Testul 25	236
Testul 26	237
Testul 27	239
Testul 29	240
Testul 29	241
Testul 30	243
Testul 31	244
Testul 32	246
Testul 33	247
Testul 34	249
Testul 35	251
Testul 36	253
Testul 37	255
Testul 38	256
Testul 39	258
Testul 40	259

**SUBIECTELE DATE ÎN SESIUNILE
DIN ANII ȘCOLARI 2012-2013, 2013-2014, 2014-2015 ȘI 2015-2016**

I. ANUL ȘCOLAR 2012-2013

1. SESIUNEA SPECIALĂ DIN 04.06.2013

Varianta 6

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.

Subiectul I

(42 de puncte)

Citește, cu atenție, textul:

Azi așa, mâine așa, poimâine se numește că-i duminică dimineață. Cine merge la sfânta biserică? Baba și cu fată-sa! Biata copilă a moșneagului, urgisită și necăjită, stă acasă și așa primește poruncă:

- Să stai și să faci mâncare, nici prea rece, nici prea fierbinte! Auzi?
- Bine.

Se duc ele la sfânta slujbă; fata moșneagului se urcă pe coșar* și se uită. Ele cum ajung în fața pridvorului, s-apucă și ea și se duce la cei doi nucușori din grădină, răsădiți de mânuța ei, răsfițați a plâns, cu crengile frățeste la pământ și, fiindcă acolo-i ședea norocul și ajutorul ei, face: „Descuieți-vă, nucușorilor!” Atunci, cât ai clipi, nici eu singur nu mai știu ce fel de lucruri scumpe au ieșit de acolo: straie scumpe, cum nici la miresele împărăției nu se află, și trăsura și cai, care nici n-or fi cum s-or povesti, că lumea pentru ce are gură! Atâta numai că fata noastră, gătită așa de mândru, iacă intră și ea în sfânta biserică! Lumea socotea că-i crăiasă, nu de pe ici-de pe colea, ci crăiasa cea mai aleasă dintre crăiese! Cât despre feciorul împăratului, dumneavoastră aveți auz îndeajuns și vă puteți închipui mai bine decât mine ce fel îi juca gândul: dorul nu caută multă zăbavă, a pus stăpânire și pe inima împărătească – și adică de ce nu? – și să-l ardă focul de dor! Crăiasa cea frumoasă însă, drept să vă spun, nu s-a uitat mult la asta: ea a luat repede năfură**, a ieșit, și până una-alta, a fost acasă – tot fata moșului, care acum făcea mâncare pentru babă și pentru odorul ei! [...]

Și mâncarea era făcută, nici prea rece și nici prea fierbinte, cum e mai bunișoară pentru izbăvit de inimă rea.

- Dar oaleu! – zice fata babei – tu nici nu știi una!
- Dacă nu-mi spui, surioară dragă!
- D-apoi tu ce mai știi! Amarnic feciorul de împărat, dar mai mândră-i crăiasa ce-a venit azi la sfânta slujbă!
- De! Dacă eu, săraca, șed numai acasă!

(Nu cânta, băiete!, basm cules de D. Furtună)

* coșar, coșar, s.n. – (pop.) îngrăditură de nulele; magazine

** nafură, anafură, s.f. – bucățele de pâine care se împart credincioșilor la sfârșitul liturghiei

A.

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate:
merge, poruncă, gătită. **6 puncte**
2. Explică rolul virgulei în secvența: — *Dacă nu-mi spui, surioară dragă!* **6 puncte**
3. Selectează două cuvinte/grupuri de cuvinte din text care se referă la spațiul acțiunii. **6 puncte**
4. Numește două moduri de expunere utilizate în text. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte (3-5 rânduri), semnificația secvenței:
Crăiasa cea frumoasă însă, drept să vă spun, nu s-a uitat mult la asta: ea a luat repede nafură, a ieșit, și până una-alta, a fost acasă – tot fata moșului, care acum făcea mâncare pentru babă și pentru odorul ei! **6 puncte**

B.

Redactează o compunere, de 150-250 de cuvinte (15-25 de rânduri), în care să caracterizezi personajul *fata moșneagului* din fragmentul de basm citat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi două mijloace de caracterizare a personajului ales;
- să ilustrezi două trăsături ale personajului cu exemple adecvate, selectate din fragmentul citat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecți limitele de spațiu indicate.

Subiectul al II-lea

(36 de puncte)

Citește, cu atenție, textul:

La Celei, pe malul nordic al Dunării, oamenii locuiesc neîntrerupt de mii de ani. Populației neolitice i-au luat locul dacii, care au înălțat aici una dintre cetățile lor: Sucidava. Apoi, romanii au întemeiat o așezare civilă pe care împăratul Constantin cel Mare avea să o transforme în bază militară, menită să apere podul construit peste Dunăre în anul 328. Un mileniu și jumătate de creșteri și descreșteri: cucerită de huni în anul 447, cetatea renaște pe vremea împăratului Iustinian, îngenunchează sub atacurile avaro-slave din secolul al VI-lea, după care, în vremea lui Mihai Viteazul, devine un punct de rezistență antiotomană. Pe aceste locuri s-a ridicat așezarea Celei, azi un cartier al orașului Corabia. În situl arheologic rămas ca amintire, ziduri din calcar fosilifer și cărămidă romană, dezvelite cu migală de către arheologi, conturează feluritele construcții din interiorul cetății: termele**, mai multe locuințe, porți și turnuri... Plin de copaci, de iarbă și de flori sălbatice, locul are înfățișarea unei grădini secrete. Dar adevărata taină se află undeva sub pământ: așa-numita fântână secretă. Un tunel de peste 25 de metri coboară, oblic, spre un izvor aflat la 18 metri adâncime.*

(Mihaela Stănescu, **Poveștile pământului ars**, în revista **Descoperă**)

* sit (arheologic), s.n. – așezare arheologică; loc în care se efectuează săpături arheologice

** terme, s.f., pl. – băi publice la romani

A.

Scrive, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
– numele unui împărat de care se leagă istoria locului descris;
– rolul cetății Sucidava în vremea lui Mihai Viteazul. 4 puncte
2. Scrie numele autorului și titlul articolului din care este extras fragmentul dat. 4 puncte
3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate din secvența: Pe aceste locuri s-a ridicat așezarea Celei, azi un cartier al orașului Corabia. 4 puncte
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din secvența:
[...] zidurile din calcar fosilier și cărămidă romană, dezvelite cu migală de către arheologi, conturează felurile construcții din interiorul cetății. 4 puncte
5. Transcrie fiecare propoziție din fraza următoare, precizând felul subordonatei:
Populației neolitice i-au luat locul dacii, care au înălțat aici una dintre cetățile lor: Sucidava. 4 puncte
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată predicativă, introdusă prin conjuncția subordonatoare să. 4 puncte

B.

Redactează o scurtă narațiune, de 80-150 de cuvinte (10-15 rânduri), în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară petrecută în timpul unei excursii la un obiectiv istoric.

12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.)

Sugestie de rezolvare

Subiectul I

A.

1. Sinonime contextuale: *merge* – pleacă, se duce; *poruncă* – ordin, dispoziție; *gătită* – împodobită, aranjată.
2. Rolul virgulei, în secvența dată, este de a marca grafic despărțirea substantivului în vocativ de restul enunțului.

3. Cuvinte/grupuri de cuvinte care se referă la spațiul acțiunii: *stă acasă; în sfânta biserică.*
4. În text apar *narațiunea* și *dialogul*, ca moduri de expunere.
5. Secvența se referă la cele două ipostaze ale fetei moșului, care acasă era fata umilă și docilă, iar, cu ajutorul *nucușorilor* din grădină, ea se arată la biserică drept *crăiasa cea frumoasă*. Se ilustrează astfel o trăsătură specifică personajelor de basme și anume, capacitatea lor de a se metamorfoza, de a se transforma cu ajutorul obiectelor magice.

B.

Fata moșneagului este personajul central din fragmentul dat și este caracterizată atât prin mijloace directe (autocaracterizare, caracterizare făcută de către narator), cât și prin modalități indirecte (prin fapte, comportament, relație cu celelalte personaje).

Astfel, încă din primul paragraf, despre fata moșneagului, naratorul spune că era *urgisită și necăjită*, pentru că era persecutată de babă și de fata acesteia și tratată ca o servitoare. Ea primește porunca de a face mâncare, în timp ce baba și fata ei merg la biserică. În ciuda aparențelor, fata moșneagului are parte de o compensație oferită de obiectele magice la care apelează. *Nucușorii din grădină* se deschid și îi dau fetei o altă imagine, de crăiasă nespus de frumoasă. Cu această înfățișare, tânăra merge la biserică unde atrage toate privirile, inclusiv pe ale feciorului de împărat, care se și îndrăgostește de ea, anticipându-se astfel un destin fericit pentru amândoi. De remarcat este faptul că tânăra nu profită de avantajele noului statut de crăiasă și redevine rapid fata umilă și supusă pe care baba o lăsase acasă.

Așadar, fata moșneagului este un personaj pozitiv, care, deși nevoit să suporte răutățile personajelor negative, nu este învins și, în cele din urmă, va avea parte de o recompensă pentru că, așa cum se întâmplă în basme, binele învinge întotdeauna.

Subiectul al II-lea

A.

1. *Istoria locului se leagă de numele împăratului Constantin cel Mare.*

Cetatea Sucidava a fost un punct de rezistență antiotomană în vremea lui Mihai Viteazul.

2. Autoarea este Mihaela Stănescu. Titlul articolului este ***Poveștile pământului ars***.
3. *Pe* – prepoziție simplă, *aceste* – adjectiv pronominal demonstrativ, *azi* – adverb de timp, *Corabia* – substantiv propriu.
4. *Conturează* – predicat verbal, *felurile* – atribut adjectival.
5. *Populației neolitice i-au luat locul dacii* – propoziție principală; *care au înălțat aici una dintre cetățile lor. Sucidava.* – propoziție subordonată atributivă.
6. Rugămintea era să fim în fața teatrului la ora stabilită.

B.

În mai, anul trecut, am fost cu clasa într-o excursie organizată de doamna dirigintă și de domnul profesor de istorie la cetatea Râșnov din județul Brașov.

Am plecat la ora șapte dimineața din capitală și, după trei ore de mers cu autocarul, eram deja la porțile cetății. Cu toții am fost impresionați de poziția edificiului „cocoțat” pe

un vârf stâncos, și de cât de bine s-a păstrat de-a lungul timpului. Ghidul ne-a explicat că această cetate a fost construită în secolul al XIII-lea, dar a fost atestată, pentru prima oară, prin documente, la 1355. Edificiul medieval are o structură concentrică: la exterior sunt vizibile incinta cu ziduri de cinci metri înălțime, o poartă fortificată și cele opt bastioane care domină dealul. După ce am ascultat explicațiile ghidului am făcut un tur al cetății și am admirat frumoasele peisaje ce se vedeau de la înălțime. La un moment dat, dintr-o curte interioară, s-a auzit o zarvă îngrozitoare. Ne-am speriat puțin, dar când ne-am apropiat am văzut că era o piesă de teatru în aer liber, în care actorii, îmbrăcați în costume medievale, redau scene din viața de atunci a cetății. Am asistat încântat la spectacol și chiar am făcut fotografii cu domnițele și cavalerii din cetate.

Ne-am strâns apoi la autocar și ne-am grăbit să ajungem la un alt loc încărcat de istorie, la cetatea Sighișoarei, despre care auzisem numai lucruri frumoase.

2. SESIUNEA DIN 25.06.2013

Varianta 10

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.

Subiectul I

(42 de puncte)

Citește, cu atenție, textul:

Fusese școlar bun. Clasele primare le învățase la Domnu Ghervescu, în sat la ei. D. Ghervescu l-a văzut așa cuminte și cu dragoste de carte și i s-a făcut oareșicum milă. El avea un frate, popă la București – i-a scris un răvaș lung, în care-i spunea c-a descoperit un talent grozav într-un băiat de acolo din sat și, cum băiatul e sărac și ar vrea să învețe mai departe, ar fi bine [...] să-l ia pe lângă dânsul și să-l dea acolo la gimnaziu. Mai târziu – cine știe ce va putea ieși din această binefacere...

Frata-său i-a răspuns și el, printr-o scrisoare lungă, că-l primește bucuros [...].

Așa că lucrurile s-au pus iute la cale. Biata Ilinca Văduva i-a pregătit băiatului în pripă ce-a putut, a mai împrumutat câte o bucățică de pânză de prin sat, de i-a făcut și ea ce s-a priceput, ca o mamă – și pe la pârguitul strugurilor s-a despărțit, cu lacrimile pe obraz, de singura odraslă a casei și singura ei mângâiere.

— Radule, mamă, vezi de nu ne uita, să ne mai scrii de pe acolo...

Și s-a deprins Radu cu toate, pentru că era băiat bun, supus și răbdător. Câteva zile, la început, îl cam zăpăcise orașul acesta mare, în care el venise pentru întâia oară. Podoabele prăvăliilor cu geamuri cât ușa, zgomotul trăsurilor, învălmășeala lumii, casele marj cu câte patru rânduri îi ațătau curiozitatea lui de copil neobișnuit cu astfel de lucruri, îl opreau în loc câteodată, iar felurile impresii îi năvăleau în cap valvăteț și-i târau gândurile și mirarea ca într-un șuvoi năprasnic. [...]